

ЦРЖЕВХ. № 492/11.11.2014г.

РЕЦЕНЗИЯ

от доц. д-р Диана Димитрова, доктор

на дисертационен труд на тема:

„АДАПТИРАНА ФИЗИЧЕСКА АКТИВНОСТ И СПОРТ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА ФИЗИЧЕСКОТО РАЗВИТИЕ И ФИЗИЧЕСКАТА ДЕЕСПОСОБНОСТ ПРИ ДЕЦА СЪС СПЕЦИАЛНИ ОБРАЗОВАТЕЛНИ ПОТРЕБНОСТИ”,

представен от **Андреас Георгиус Матзуридис**

за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ по научна специалност „Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка (вкл. Методика на лечебната физкултура)“, професионално направление 7.6 Спорт.

Научен ръководител: проф. Лейла Крайджикова, доктор

1. Общо описание на представените от кандидата материали:

Представеният от докторанта комплект материали отговаря изискванията на чл. 50 от Наредбата за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в НСА „В. Левски“ и включва следните документи:

- (1) Дисертационен труд
- (2) Заявление до Ректора на НСА „В. Левски“ за разкриване на процедура за официална защита;
- (3) Заповеди на Ректора на НСА „В. Левски“ за зачисляване и за отчисляване от докторантура;
- (4) Заповед за подсилване на научния колегиум на катедра „Спортна медицина“ във връзка с вътрешната защита на докторанта;

- (5) Докладна записка от ръководителя на катедрата за допускане до процедура за вътрешна защита и за избор на научно жури;
- (6) Протокол от катедрено заседание за вътрешно обсъждане на дисертационния труд;
- (7) Предварителни рецензии на дисертационния труд – 2 броя;
- (8) Публикации по темата на дисертационния труд – 3 броя статии и 2 участия в научни форуми;
- (9) Автобиография;
- (10) Автореферат.

2. Актуалност на разработвания в дисертацията проблем

В дисертационния труд се оценява ефекта на създадена от докторанта програма за адаптирана физическа активност върху антропометричните показатели и физическата дееспособност на деца лека степен на умствена изостаналост. Добре известни и неоспорими са здравословните и социални ползи от физическите упражнения и спорта за всички деца. Особено важни са те за децата със специални образователни потребности, които според редица автори имат значително по-ниска физическа активност от техните връстници без увреждания. Физическата активност може да допринесе за подобряване на моторното развитие, за контрола на теглото, за повишаване на социалното благополучие и качеството на живот на децата умствена изостаналост.

У нас има ограничен брой изследвания за ефекта на адаптираната физическа активност върху физическото и двигателното развитие на децата със специални образователни потребности, поради което приемам темата на дисертационния труд за актуална и с научно-приложна стойност.

3. Обща характеристика, структура и съдържание на дисертационния труд

Представеният за рецензиране труд е в обем от 139 страници, в т.ч. 17 страници библиография. Трудът е онагледен с 42 таблици, 17 диаграми и 13 снимки. Литературната справка включва общо 195 заглавия, от които 89 на кирилица и съответно 106 – на латиница.

Дисертантът следва традиционна структура на изложението, което се състои от увод; литературен обзор; цел, задачи, организация и методи на проучването; програма за АФАС, анализ на резултатите; изводи и препоръки, библиография.

В литературния обзор са разгледани основните категории деца със специални образователни потребности, особеностите в тяхното физическо и психическо развитие като акцентът пада върху децата с лека степен на умствена изостаналост, които са субект на изследването. Анализирани са съществуващите литературните данни за нивото на физическата им активност и развитието на отделните компоненти на физическата дееспособност. Направена е и характеристика на АФАС като средство за стимулиране на цялостното развитие на децата със СОП.

При изготвянето на литературния обзор дисертантът е показал добри познания върху разработвания проблем, както и умение да анализира литературните източници и да формулира теоретични, методически и изводи и обобщения.

Като логично заключение от обзора е изведената работна хипотеза. Въз основа на нея дисертантът си е поставил за цел «да изследва и оцени влиянието на АФА за подобряване на физическото развитие, физическата дееспособност и интензивността на внимание на подрастващи със специални образователни потребности на възраст между 10 и 12 год.». Целта е ясно формулирана, научно обоснована и изпълнима. За реализацията ѝ са поставени задачи на дисертационния труд, които

отговарят на поставената цел. Те са дефинирани точно и отговарят на изследователска цел.

Дисертантът е провел проучването си върху 54 деца с лека степен на умствена изостаналост на възраст в три възрастови групи – на 10,11 и 12 год., разделени на 2 групи контролна (31 деца от специализираното училище «Л. Тренева» в гр. Берковица и ДМУИ) и експериментална (23 деца от специализираното училище и физиотерапевтичният център «Афи Матзуриали» в гр. Орестиада, Гърция). Освен традиционните форми на физическа активност, залегнали в учебния план и дневния режим в съответните заведения за деца с увреждания като утринна гимнастика, уроци по физическо възпитание, игрови упражнения и подражателни игри, програмата за обучение по АФАС на експерименталната група е допълнена с упражнения във водна среда, обучение по плуване, разходки сред природата, бегови отсечки, каране на колело, елементарни спортни и щафетни игри.

Изследователските методи включват:

- антропометрично измерване на ръст, тегло, гръдна обиколка, 5 обиколни признаци на горния и долния крайник и определяне на BMI;
- изследване на 7 показателя, характеризиращи нивото на физическа дееспособност, от които 5 са по методиката на Еврофит за деца – гъвкавост, статична сила на доминантната ръка, взривна сила на долните крайници, бързина на бягане, координация. Тестът за равновесна устойчивост е адаптиран в зависимост от особеностите на изследвания контингент. За методиката на теста за силова издръжливост на долните крайници не е посочен източник;
- оценка на моториката чрез тест, за който не е посочен автора и изследване на интензивността на вниманието чрез теста на Бурдон.

Направена е прецизна обработка на резултатите чрез адекватни математико-статистически критерии.

В следващата глава, озаглавена «Програма за адаптирана физическа активност» са разгледани програмите за физическа активност и спорт на двете изследвани групи деца. В нея са представени широк набор от игрови упражнения, подражателни, щафетни, спортно-подготвителни други игри, насочени към развиването на определени двигателни качества - бързина, издръжливост, гъвкавост, ловкост и координация, скоростно-силови качества и др., упражнения в басейн. Недостатък на тази глава е, че липсва информация как са направен подбор на игрите, доколко те са валидни по отношение на двигателните качества, които целят да развият и дали са адаптирани за деца със СОП.

Главата «Анализ на резултатите» саправи анализ както на настъпилите промени в рамките на проследения период от 1 година в изследваните антропометрични характеристики, в отделните компоненти на физическата дееспособност, моториката и интензивността на вниманието при двете групи, така и във възрастов и сравнително-полов аспект. В резултат на този анализ се установява какво е влиянието на програмата за АФАС върху моторното развитие на изследваните деца.

След обобщение на получените резултати, в главата „Изводи и препоръки“ докторантът е формулирал 6 извода и 3 препоръки.Изводите са формулирани ясно и са логично обобщение на получените резултати.

Дисертационният труд е написан стегнато, на разбираем език, със смислова връзка между отделните му части.

Във връзка с оформлението на дисертационния труд нямам забележки по същество.

Авторефератът отразява основните моменти от съдържанието на дисертационния труд.

Резултатите от изследването са публикувани в 3 научни статии, в две от които Матзуридис е първи автор. Има и 2 участия с научни съобщения.

4. Приноси на дисертационния труд

В автореферата на дисертационният си труд Андреас Матзуридис е посочил 4 приноса. Намирам ги за основателни и обосновани. Оценявам техния характер като научно-приложен, тъй като са получени оригинални резултати от проучване, което до момента не е провеждано в България. Наред с това апробираната програма за адаптирана физическа активност и спорт може да бъде приложена при деца със СОП за преодоляване на двигателния дефицит.

5. Заключение

Разработвайки дисертационния си труд Андреас Матзуридис е реализирал поставената цел и задачи. Рецензираният труд отговаря на изискванията и критериите за присъждане на образователната и научна степен „доктор“.

Предвид гореизложеното давам своята положителна оценка на разработения от Андреас Георгиос Матзуридис дисертационен труд на тема „ПОДОБРЯВАНЕ НА ФИЗИЧЕСКОТО РАЗВИТИЕ И ФИЗИЧЕСКАТА ДЕЕСПОСОБНОСТ ПРИ ДЕЦА СЪС СПЕЦИАЛНИ ОБРАЗОВАТЕЛНИ ПОТРЕБНОСТИ“ за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ в професионално направление 7.6. „Спорт“.

11.11.2014 г
гр. София

Рецензент:
/доц. д-р Диана Димитрова, доктор/